

HAMOS FORVALTNING IKS AVD HITRA/FRØYA
Postboks 94
7301 Orkanger

Saksbehandler:
Ida Frøya Svendsen

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved HAMOS FORVALTNING IKS - Fillan og Nabeita gjenbrukstorg

Kontrollnummer: 2019.072.I.FMTL

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:

Joar Prins Andøl
Mario Feller
Sten Arntzen

Fra Fylkesmannen i Trøndelag:

Sigrid Lund Drage
Ida Frøya Svendsen

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved HAMOS Forvaltning IKS - Fillan (Hitra kommune) og Nabeita (Frøya kommune) gjenbrukstorg den 05.09.2019. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Trøndelag avdekket 6 avvik og ga 3 anmerkninger under inspeksjonen

Avvik:

- Elektrisk og elektronisk avfall på begge anleggene lagres ikke under tak
- Virksomheten kan ikke dokumentere tilstanden på oljeutskilleren på begge anleggene
- Virksomheten mangler kompetanseplan om farlig avfall for sine ansatte på begge anleggene
- Virksomheten mangler beredskapsplan for begge anleggene
- Ikke alt farlig avfall er lagret forsvarlig eller risikovurdert med hensyn til ytre miljø
- Virksomheten har ikke risikovurdert alle forhold som kan medføre fare for ytre miljø

Anmerkninger:

- Lagringsmengden på Fillan overstiger mengden som tillatelsen er basert på
- På Nabeita var en skadet sekk med gummigranulat lagret på en måte som kan føre til plastforurensning
- Ikke alle hendelser med fare for ytre miljø er registrert i avvikssystemet

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 3 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

23. september 2019 Ida Frøya Svendsen

Bjørnar Wiseth

dato

kontrollør

direktør

Fylkesmannen i Trøndelag

Kopi av rapporten sendes til:

- Frøya kommune
- Hitra kommune

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: HAMOS FORVALTNING IKS AVD HITRA/FRØYA	
Organisasjonsnr.: 975936333 (Hitra) og 999077811 (Frøya)	Eies av: 975936333
Bransjenr. (NACE-kode): 38.110 - Innsamling av ikke-farlig avfall	

Kontrollert enhet

Navn: HAMOS Fillan og Nabeita	Anleggsnr.: 5013.0064.01 (Fillan) 5014.0086.01 (Nabeita)
Kommune: Hitra og Frøya	Fylke: Trøndelag
Anleggsaktivitet: Avfall - mottak, mellomlagring og sortering	
Tillatelse gitt: 3. desember 2012 (Fillan) og 8. juni 2016 (Nabeita)	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannens risikobaserte tilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til luft
- Utslipp til vann
- Sedimenter og grunnforurensning
- Avfall

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

HAMOS plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må HAMOS innen **24. november 2019** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmtlpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Trøndelag.

4. Varsel om pålegg om opplysninger – Fillan gjenbrukstorg

Vi erfarer at avfallsbransjen er i stadig endring, hvorav fokuset på ytre miljø har økt. For å sikre at tillatelser ikke blir for gamle eller utdaterte, skal forurensningsmyndigheten på eget initiativ ta tillatelsene opp til ny vurdering. Miljødirektoratet sier at tillatelse eldre enn ti år bør vurderes for totalrevidering.

Dersom et anlegg for eksempel har tillatelse til å lagre mer enn 50 tonn farlig avfall samtidig, er anlegget omfattet industriutslippsdirektivet (IED). Da vil EUs konklusjoner om best tilgjengelig teknologi (BAT) og tilhørende referansedokumenter være gjeldende. BAT-konklusjonene ble vedtatt av EU 10.08.2018 og skal implementeres hos anleggene innen fire år. Hvilke virksomheter som omfattes av IED fremgår av vedlegg I til forurensningsforskriften kapittel 36. Tillatelsen på Fillan har en ramme på mellomlagring av farlig avfall på 100 tonn og er dermed omfattet av IED-regelverket.

Tillatelsen til Fillan gjenbrukstorg er datert 03.12.2012, og inneholder ingen mengdebegrensning for ordinært avfall annet enn 100 tonn hage- og parkavfall per år. Tillatelsen ble gitt på bakgrunn av at det skulle mottas opptil 5 500 tonn avfall per år, men HAMOS har i flere år rapportert mengder over dette. I tillegg til at den nærmer seg ti år, ser vi behov for å revidere tillatelsen. Vi vil da se nærmere på mengdefordelingen mellom gjenbrukstorget og omlastingen/sorteringen. Vi vil også vurdere pålegg om bekkeundersøkelser, som tidligere varslet.

For å sette tilpassede vilkår i tillatelsen vil vi pålegge dere å sende opplysninger om virksomheten. Når dette er på plass vil vi legge opplysningene, en redegjørelse eller utkast til vilkår ut på offentlig høring.

Vi er innstilt på å endre tillatelsen i sin helhet, slik at den er i samsvar med Fylkesmannens maler og utforming. Dette innebærer at vilkårene kan få en annen formulering og rekkefølge.

Fylkesmannen vurderer å sette 30.04.2020 som frist for å sende opplysningene.

Opplysningene må utformes i tråd med forurensningsforskriften § 36-2, og minst inneholde:

- Redegjørelse for forholdet til arealformål/reguleringsplan med bestemmelser.
- Redegjørelse for virksomhetens organisering og ansvarsforhold (juridisk ansvarlig for virksomheten, driver, transportør, grunneier og lignende).
- Redegjørelse for om bedriften er innenfor industriutslippsdirektivet (IED) og BAT-konklusjonene for avfallsbehandling.

- Åpningstid og driftstid.
- Typer og mengde avfall.
- Redegjørelse for avfallets håndtering på anlegget (omlasting, sortering, kverning, pressing og lignende).
- Maksimal mengde som kan lagres samtidig på området (etter type/gruppe).
- Forventet årlig mottaksmengde (etter type/gruppe).
- Beskrivelse av anlegget (bygg, inngjerding/innlåsing, dekke), med skisse.
- Beskrivelse av utslippskilder og vurdering av risiko for forurensning.
- Beskrivelse av risikoreduserende tiltak.
- Beskrivelse av håndtering av overvann og klimatilpasning.
- Naboliste (med velforening/borettslag om relevant).

Vedtaket vil bli hjemlet i forurensningsloven § 49.

Kommentarer til varselet kan sendes innen to uker etter at brevet er mottatt.

5. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 23.08.2019. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil HAMOS Fillan og Nabeita bli ilagt et gebyr på kr 26 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 2 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser forøvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Trøndelag. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

6. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Trøndelag (jf. offentleglova).

7. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Elektrisk og elektronisk avfall på begge anleggene lagres ikke under tak

Avvik fra:

Tillatelse av 03.02.2012 vilkår 3.5 (Fillan)

Tillatelse av 08.06.2016 vilkår 3.5 (Nabeita)

Kommentarer:

I begge tillatelsene stilles det krav til at lagring av elektrisk og elektronisk avfall (EE-avfall) skal foregå under tak og på fast dekke. Eventuelt spill skal kunne samles opp. Dette begrunnes med at gjenvinningsmulighetene ikke skal reduseres, og at helse- og miljøskadelige stoffer ikke skal lekke ut og spres.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- Virksomheten lagret hvitevarer utendørs uten skjerming for nedbør på begge anleggene (se bilde 1 og 2).

Bilde 1 Lagring av EE-avfall på Fillan (Foto: Fylkesmannen i Trøndelag 05.09.2019)

Bilde 2 Lagring av EE-avfall på Nabeita (Foto: Fylkesmannen i Trøndelag 05.09.2019)

Avvik 2

Virksomheten kan ikke dokumentere tilstanden på oljeutskilleren på begge anleggene

Avvik fra:

Tillatelse av 03.02.2012 vilkår 2.4 (Fillan)

Tillatelse av 08.06.2016 vilkår 2.4 (Nabeita)

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Kommentarer:

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal bedriften sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. System/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert.

HAMOS har oljeutskiller på begge anleggene, hvor den på Fillan blir tømt to ganger i året og den på Nabeita blir tømt én gang i året. For hver tømning foretas det analyse av oljeinnholdet i utslippet.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- På inspeksjonsdagen kunne ikke virksomheten dokumentere alder og kapasitet på oljeutskillerne, og kunne ikke vise til at det var foretatt noen tilstandskontroll av oljeutskillerne.
- På Fillan går avrenning fra sorteringshallen til oljeutskilleren. Her stod også farlig avfall/kjemikalier lagret. Avrenningen fra dette området til oljeutskilleren var ikke risikovurdert.
- På Nabeita går avrenning fra et lagerområde for blant annet farlig avfall/kjemikalier til oljeutskilleren. Dette var ikke risikovurdert.
- Virksomheten kunne ikke legge frem en skriftlig rutine som ivaretar oljeutskillerens renseseffekt for olje.

Bilde 3 og 4 Sorteringshallen på Fillan hvor avrenning går til oljeutskiller (Foto: Fylkesmannen i Trøndelag 05.09.2019)

Bilde 5 og 6 Lagerområde på Nabeita hvor eventuell avrenning går til oljeutskiller (Foto: Fylkesmannen i Trøndelag 05.09.2019)

Avvik 3

Virksomheten mangler kompetanseplan om farlig avfall for sine ansatte på begge anleggene

Avvik fra:

Tillatelse av 03.02.2012 vilkår 2.7 (Fillan)

Tillatelse av 08.06.2016 vilkår 2.7 (Nabeita)

Kommentarer:

Den som driver mottaksordningen for farlig avfall og det personell som håndterer farlig avfall, plikter å ha nødvendig kunnskap og kompetanse om farlig avfall slik at det sikres

forsvarlig håndtering. Den som driver mottaket skal ha en dokumentert plan for hvordan kompetansen skal økes.

HAMOS har hatt kurs for sine ansatte om farlig avfall, og har også en kompetansemodul i internkontrollsystemet.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- Bedriften hadde ingen oversikt som viste når personale tok de ulike kursene.
- Bedriften hadde ingen vurdering å vise til for hva som er tilstrekkelig kompetanse for å jobbe med farlig avfall.

Avvik 4

Virksomheten mangler beredskapsplan for begge anleggene

Avvik fra:

Tillatelse av 03.02.2012 vilkår 9.3 (Fillan)

Tillatelse av 08.06.2016 vilkår 9.3 (Nabeita)

Kommentarer:

I begge tillatelsene stilles det krav om at virksomheten skal etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt forurensning. I det forventes det en skriftlig beredskapsplan for å sikre at beredskapen fungerer. Beredskapen mot akutt forurensning skal øves minimum en gang per år.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- På Fillan har det vært en hendelse med velt av oljefat på kveldstid, da dette skulle hentes av ekstern transportør. I avviksmeldingen fremgår at transportøren forsøkte å ringe HAMOS, men fikk ikke kontakt. Oljesølet ble tatt hånd om dagen etterpå.
- Bedriften kunne på inspeksjonsdagen ikke legge frem en skriftlig beredskapsplan som beskriver hva som må gjøres ved akutt forurensningsfare.
- Bedriften har ikke hatt årlig øving på akutt forurensning.

Avvik 5

Ikke alt farlig avfall er lagret forsvarlig eller risikovurdert med hensyn til ytre miljø

Avvik fra:

Tillatelse av 03.02.2012 vilkår 3.3 (Fillan)

Tillatelse av 08.06.2016 vilkår 3.3 (Nabeita)

Avfallsforskriften § 11-5

Kommentarer:

Farlig avfall skal lagres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. I tillatelsene stilles det spesifikke vilkår til lagringen, blant annet at farlig avfall (utenom det som lagres på

tanker) skal skje under tak og på tett/fast dekke med oppsamling av eventuell avrenning. Enhver lagring av farlig avfall skal være basert på risikovurdering.

En oljeutskiller er konstruert for å skille olje og vann i oljeholdig avløpsvann fra hverandre, men klarer ikke håndtere store mengder vann, store utslipp av olje eller utslipp av andre typer kjemikalier (for eksempel løsemidler). Oljeutskilleren er derfor ikke en barriere som hindrer utslipp av olje ved en større lekkasje, og egner seg ikke som et renseanlegg for et større område. Hvis løsemidler renner i oljeutskilleren vil dette føre til forurensning av både olje og andre væsker.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- Noe farlig avfall på Fillan var lagret på fat og pallerammer, utsatt for påkjørsel og dermed skade og lekkasje. Eventuell avrenning går til oljeutskilleren (se bilde 4).
- På Fillan stod konteiner for gulvbelegg utendørs, uten tak (se bilde 7).
- Noe farlig avfall på Nabeita var lagret på fat like ved renne som går til oljeutskiller (se bilde 5).
- Disse lagringsforholdene og flytting av farlig avfall var ikke tilfredsstillende risikovurdert.

Bilde 7 Konteiner for vinylbelegg (Foto: Fylkesmannen i Trøndelag 05.09.2019)

Avvik 6

Virkksomheten har ikke risikovurdert alle forhold som kan medføre fare for ytre miljø

Avvik fra:

Tillatelse av 03.02.2012 vilkår 9.1 (Fillan)

Tillatelse av 08.06.2016 vilkår 9.1 (Nabeita)

Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6

Kommentarer:

Bedriften skal gjennomføre miljørisikoanalyse av sine virksomheter, og kartlegge potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft. Miljørisikoanalysen skal dokumenteres, og resultatene skal vurderes i forhold til akseptabel miljørisiko.

HAMOS la frem en risikovurdering for henholdsvis Fillan og Nabeita, som omfattet blant annet støy, støv, lukt og forsøpling. Vurderingen var basert på sannsynlighet og konsekvens, hvorav dette var nærmere definert. Risikovurderingen revideres årlig, ifølge virksomheten.

Avviket bygger på følgende observasjoner:

- Virksomheten har ikke vurdert alle forhold som kan medføre fare for ytre miljø. På inspeksjonsdagen ble følgende forhold tatt opp:
 - Lagring av EE-avfall utendørs, uten takdekke.
 - Lagring av impregnert trevirke utendørs, uten takdekke.
 - Oljeutskillernes drift, vedlikehold og tilstand, samt utslippspunkt.
 - Lagring av farlig avfall utendørs, samt flytting av farlig avfall internt på området.
 - Levering og henting av farlig avfall på kveld, med hensyn på støy og uhellsutslipp.
 - Bidrag av plastforurensning til nærliggende bekk på Fillan (se bilde 8).
 - Lagringen av gummigranulat, trevirke og hageavfall på Nabeita (se bilde 9 og 10).
 - Økt nedbør og klimaendringer.

Bilde 8 Isopor i forgrunnen, bekken i grøfta bak gjerdet (Fillan).
(Foto: Fylkesmannen i Trøndelag 05.09.2019)

Bilde 9 Lagring av sekk med gummigranulat, trevirke og hageavfall på Nabeita
(Foto: Fylkesmannen i Trøndelag 05.09.2019)

8. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Lagringsmengden på Fillan overstiger mengden som tillatelsen er basert på

Kommentarer:

I tillatelsen til Fillan er det kun mengdebegrensning på farlig avfall (100 tonn farlig avfall samtidig) og hage- og parkavfall (100 tonn per år). Vurderingene i tillatelsen er likevel basert på omsøkt mengde (5 500 tonn per år). I årsrapportene fremgår at gjenbrukstorget på Fillan har mottatt mer enn dette i flere år.

Anmerkning 2

På Nabeita var en skadet sekk med gummigranulat lagret på en måte som kan føre til plastforurensning

Kommentarer:

HAMOS har mottatt en sekk med gummigranulat på Nabeita. På grunn av plassmangel ble denne plassert ved inngangspartiet, et område med grusdekke. Sekken var skadet (se bilde 10).

Bilde 10 Lagring av gummigranulat på Nabeita (Foto: Fylkesmannen i Trøndelag 05.09.2019)

Anmerkning 3

Ikke alle hendelser med fare for ytre miljø er registrert i avvikssystemet

Kommentarer:

HAMOS har et elektronisk avvikssystem, hvor forhold som knytter seg til ytre miljø blir registrert. På inspeksjonsdagen fremkom hendelser som ikke kunne gjenfinnes i avvikssystemet, som:

- Forsøpling og avrenning fra henting av EE-avfall, der EE-avfallet blir komprimert.
- Forhøyet verdi av jern fra oljeutskiller på Fillan.
- Forhøyet verdi av olje fra oljeutskiller på Nabeita.
- Avrenning av annet avfall enn olje til oljeutskiller, for eksempel ved sortering av restavfall i hallen på Fillan.
- Henting og levering av avfall, herunder farlig avfall, utenom åpningstid.
- Mottak av fremmede arter eller masser med innslag av fremmede arter.

9. Andre forhold

Overvåking bekk på Fillan

I 2015 gjorde HAMOS en omfattende bekkundersøkelse ved anlegget på Fillan, hvor det ble påvist dårligere forhold enn i 2011/2012. I brev av 04.04.2017 vurderte Fylkesmannen å pålegge nye undersøkelser i 2018. Vi vil se nærmere på dette i forbindelse med revideringen av tillatelsen.

Årsrapport

HAMOS oppgir mengder og analyseresultat for hvert anlegg, men leverer dette som vedlegg til en samlet vurdering for alle sine anlegg. Fylkesmannen mener det er hensiktsmessig å rapportere anleggene hver for seg, det vil si med egen vurdering av analyseresultatene og informasjon om endringer eller utfordringer ved driften for hvert anlegg. Dette fordi anleggene er lokalisert i ulike kommuner og har ulike saksnumre i vårt arkivsystem.

10. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen, datert 03.02.2012 (Fillan) og 08.06.2016 (Nabeita)

11. Informasjon til virksomheten

Regelverk som det ble informert om:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Avfallsdeklarerer.no (M-421 | 2015)
- Gebyr ved kontroll (M-297 | 2015)
- Håndtering av farlig avfall (M-284 | 2014)
- Drift av oljeutskillere (M 30 – 2013)